

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att AA ska betala 100 000 kr i sanktionsavgift enligt ansvarspåståendet i bilaga 1.

AA har erkänt att han har lagt handelsordrar och genomfört transaktioner på det sätt som påståtts men han har motsatt sig att betala sanktionsavgift. Han har gjort gällande att sanktionsavgiften i vart fall ska bestämmas till ett lägre belopp.

GRUNDER M.M.

Finansinspektionen

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm mellan den 13 och 18 september 2018 handlat aktier i bolaget Rootfruit AB. Transaktionerna framgår av bilaga 2.

AA har under den aktuella perioden genomfört 12 kurshöjande köp av små volymer aktier. Hans köp har höjt senast betalt med mellan 0,22 och 8,61 procent. Transaktionerna har varit ämnade att skapa en missvisande bild för övriga marknaden och återställa priset efter att han omsatt sina större säljorder. Prishöjningen har utgjort signaler till marknaden om ett högt intresse för aktien som i detta fall inte motsvarandes av ett faktiskt ökat intresse, eftersom AA i själva verket avsett att sälja aktier. Andra aktörer på marknaden har därför riskerat att vilseledas av AA transaktioner. Transaktionerna har utförts trots att AA såväl den 17 september 2018 som vid två tidigare tillfällen har blivit uppmärksammas på det olämpliga i hans sätt att handla aktier.

Transaktionerna har utförts på ett sätt som har gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan och pris på aktierna. De utförda transaktionerna är därför otillåtna enligt artiklarna 12.1 a och 15 i Europaparlamentets

och rådet förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR).

Det krävs varken uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse av MAR ska föreligga. Transaktionerna har inte utförts av legitima skäl och undantaget i artikel 13 MAR om godtagen marknadspraxis är inte tillämpligt då Finansinspektionen inte har etablerat någon sådan godtagen marknadspraxis.

AA har genomfört flera av köpen strax efter han sålt avsevärt större volymer aktier. Det är fråga om 12 olika köp av kurshöjande små volymer aktier. Överträdelsen kan därför inte betraktas som ursäktlig eller ringa. Det är i vart fall inte fråga om en bagatellartad överträdelse. Det har inte heller framkommit några särskilda skäl för att avstå från ingripande. Det som AA anfört om sin hälsa utgör inte skäl att avstå från ett ingripande.

Omständigheterna kring överträdelsen talar för att sanktionsavgiften bör ligga något högre än i normalfallet när det är fråga om handel med små volymer aktier och kan fastställas till 100 000 kr. Det har inte framkommit något om AA hälsa som bör leda till en nedsättning av avgiften. AA finansiella ställning är inte påtagligt svag, varför inte heller detta bör påverka sanktionsavgiftens storlek.

AA

Vid tidpunkten för de aktuella transaktionerna förstod han inte fullt ut allvaret i att köpa många små poster aktier. Han tog inte till sig informationen från Finansinspektionen på ett bra sätt, antagligen på grund av sin ADHD-diagnos och impulsivitet. Nu förstår han allvaret i att handla aktier på det sätt han gjort och han har inte heller gjort liknande transaktioner efter de i målet aktuella transaktionerna. Under alla förhållanden bör en rimlig eventuell sanktionsavgift uppgå till högst 17 500 kr.

BEVISNING OCH HANDLÄGGNING

Tingsrätten har, med stöd av 45 kap. 10 a § första stycket 3 rättegångsbalken, avgjort målet utan huvudförhandling.

Finansinspektionen har som skriftlig bevisning åberopat bl.a. avsluts- och orderlistor, spreadgrafer, meddelanden från Avanza till AA , samt depåinnehav.

AA har i utredningen inkommit med inkomstuppgifter och läkarintyg.

DOMSKÄL

Förbudet mot marknadsmanipulation

Bestämmelserna om sanktionsavgift vid bl.a. marknadsmanipulation återfinns dels i MAR, dels för svenskt vidkommande i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen). Av artiklarna 12.1 a och 15 MAR framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Huruvida transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen. Från förbudet mot marknadsmanipulation har i MAR gjorts ett undantag för fall det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 MAR. Godtagen marknadspraxis innebär att praxisen måste vara fastställd av den behöriga myndigheten för handelsplatsen i fråga och vara i kraft vid tidpunkten för gärningen

(se prop. 2016/17:22 s. 407). Den behöriga myndigheten i Sverige, Finansinspektionen, har inte fastställt någon sådan praxis.

Det finns formella förutsättningar för prövning av yrkandet

Den aktuella aktiehandeln ägde rum mellan den 13 och 18 september 2018. AA

delgavs ett sanktionsföreläggande med anledning av handeln den 2 september 2020, vilket är inom den tid om två år från överträdelsen som uppställs i 5 kap. 14 § kompletteringslagen. Vidare gäller att Finansinspektionen får väcka talan vid Stockholms tingsrätt om ett sanktionsföreläggande inte godkänns (5 kap. 21 § kompletteringslagen). Delgivningen av sanktionsföreläggandet får anses ha haft en preskriptionsbrytande effekt även i förhållande till den efterföljande handläggningen i domstol (jfr Stockholms tingsrätts dom den 6 april 2021 i mål B 20330–20 och den 26 januari 2021 i mål B 14216–20). Det finns alltså formella förutsättningar för att pröva Finansinspektionens yrkande.

Har AA genomfört transaktioner i strid med förbudet mot marknadsmanipulation?

AA har erkänt att han genomfört de aktuella transaktionerna på sätt som Finansinspektionen har gjort gällande, vilket också stöds av utredningen i övrigt. AA

har förklarat att köpet av tio stycken aktier i Rootfruit AB den 18 september 2018 till kursen 9,30 kr per aktie skedde av misstag. I övrigt har AA förklarat att han vid tidpunkten för de aktuella transaktionerna inte fullt ut förstod allvaret i att köpa många små poster aktier samt att han inte tog till sig informationen angående det olämpliga i hans sätt att handla aktier på ett bra sätt.

Tingsrätten konstaterar att det varit fråga om flera ordrar vid olika tillfällen och på båda sidor om orderboken, samt att flertalet av AA köpordrar genomförts strax efter att han sålt större volymer aktier. Tingsrätten konstaterar vidare att tolv av transaktionerna under den aktuella perioden har höjt kursen jämfört med senast betalt

med mellan 0,22 och 8,61 procent. Transaktionerna har därför gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktierna. AA agerande har således överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i artikel 12.1 a MAR.

Det är inte fråga om endast ett fåtal transaktioner och det kan därför inte anses vara fråga om en ringa eller ursäktlig överträdelse. Det som AA har anfört om att han vid den aktuella tidpunkten inte förstod allvaret i att köpa många små poster aktier, att han inte tagit till sig informationen från Finansinspektionen på ett bra sätt samt vad som i målet framkommit om AA hälsa ändrar inte denna bedömning. AA ska alltså betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av subjektivt ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som denna har erhållit till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15 och 16 §§ samt 18 § kompletteringslagen.)

Sanktionsavgiften för överträdelser i form av handel med små volymer som påverkar kursen utan att motsvara verklig förändring av tillgång och efterfrågan, s.k. enpetare, ska som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter. (Se NJA 2020 s. 858 ”Enpetarna” I–III, p. 20–22.)

Utredningen visar att AA såväl tidigare som under den aktuella perioden har varnats för ett liknande beteende. Detta bör betraktas som en försvårande omständighet. Handläggningen hos Finansinspektionen har dock dragit ut på tiden.

Talan har inte väckts förrän ca två år och nio månader efter överträdelsen och drygt nio månader efter det att **AA** delgavs det aktuella sanktionsföreläggandet. Detta bör betraktas som en förmildrande omständighet när sanktionsavgiften bestäms (jfr prop. 2016/17:22 s. 225).

Utredningen visar inte att det föreligger några andra sådana förmildrande eller försvårande omständigheter som enligt 5 kap. 16 § kompletteringslagen ska påverka sanktionsavgiftens storlek. Inte heller vad som i målet framkommit om **AA** hälsa och finansiella ställning påverkar bedömningen. Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att sanktionsavgiften ska bestämmas till 80 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 3](#) (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 6 oktober 2021. Prövningstillstånd krävs.

Daniel Severinsson